

РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА ХРИСТО БОТЕВ – ВРАЦА

Отчет за дейността през 2015 година

Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца и през изминалата 2015 година продължи с реализирането на поставените основни задачи:

1. Утвърждаване на библиотеката като обществен и културен център, осигуряващ на гражданите равен достъп до всички видове информация.
2. Постоянно обогатяване на библиотечните колекции с традиционни /книжни/ и други носители на информация.
3. Приложение на съвременни информационни технологии в библиотечното, справочно-библиографско и информационно обслужване, което да осигури многоаспектно търсене с цел максимално удовлетворяване потребностите на читателите.
4. Насърчаване на четенето със специално внимание към децата.
5. Активно участие със свои инициативи и дейности в националните библиотечни прояви и кампании – Маратон на четенето, Национална библиотечна седмица, Национална кампания „Чети с мен“ и др.
6. Издателска и популяризаторска дейност по повод актуални дати и годишнини от местния и национален календар, включваща изработване и издаване на книги, библиографски справки, мултимедийни презентации и др.
7. Утвърждаване ролята на РБ като координационен, експертно-консултантски и квалификационен център за библиотеките от област Враца.
8. Разширяване контактите и партньорствата с институции, обществени организации, НПО, сдружения, съюзи и библиотеки от страната и чужбина. Участие в проекти на регионално и национално ниво.
9. Учредяване на клон на Фондация Глобални библиотеки – България ФГББ - клон Враца. Основна цел: да се фокусират усилия върху развитието на дейности, програми и инвестиции в подкрепа на обществените библиотеки от областите Видин, Монтана, Враца, Плевен, Велико Търново, Русе, Силистра, Добрич, София, Перник и Кюстендил. Местоположението на клона в град Враца ще позволи да се разработват и изпълняват проекти едновременно по две програми за трансгранично сътрудничество - Interreg V-A Romania - Bulgaria 2014 - 2020 и Interreg IPA CBC Bulgaria - Serbia 2014 - 2020.
10. Създаване на Информационен портал с дигитална библиотека по Проект „Трансграничен център за информация и комуникация Долж – Враца“.

I. Библиотечни дейности

1. Комплектуване и организация на библиотечните фондове и каталози.

Комплектуването на фондовете е основна и неизменна задача на Регионална библиотека „Христо Ботев“. В края на 2015 година фондът на библиотеката наброява 257 826 библиотечни документа на стойност 373 719 лева от всички отрасли на знанието и на различни носители на информация. Като: научна 59 %; художествена 30 %; детска научно-популярна 4.1 %; детска художествена литература 6 %. Спазено е едно добро съотношение на художествени и отраслеви БД. През 2015 година са постъпили 3 226 библиотечни документа на стойност 23 666.17 лв. от които 3 085 книги, 70 периодични издания, 10 графични издания, 18 бр. компактдискове, 17 бр. DVD, 22 т. нотни издания. Новонабавените са с 43 БД повече от предходната 2014 г. Положителният резултат в комплектуване фондовете на библиотеката е постигнат благодарение съпричастността и доброто отношение на граждани, институции и издателства, които продължават активно да даряват книги от личните си колекции и издателската си продукция. През месец ноември Министерство на културата обяви сесия за финансова подкрепа по програма “Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност” на стойност 2000 лв. със съфинансиране в размер на 20%. Малкият размер на финансовата подкрепа не ни даде възможност да включим в проекта периодични издания, некнижни носители на информация и графични издания. Изготвихме проект на стойност 1992.35 лева, който беше подкрепен финансово в пълен размер. С новите заглавия, които получихме се постигна добър баланс във фондовете на отделите и в съдържателно отношение.

През отчетния период бе завършена частичната инвентаризация на отдел „Изкуство“. Изготвен беше констативният протокол за инвентаризацията, установени липсите. В резултат на това, от фондовете на отдел „Изкуство“ бяха отчислени 105 библиотечни документа по причина “липсващи при инвентаризация” на стойност 249.05 лв. От тях по вид: книги – 75 т. ; CD – 11 бр. ; DVD – 19 бр. Библиотечните документи са отчислени от инвентарни книги, изготвени актовете и списъците към тях, остойностени, разпределени по отрасли на знанието и езици, отразени в КДБФ, в „Служебен каталог“, в модули „Книги” и „Некнижни носители” на програма АБ.

Със заповед № 11/20.04.2015 г. на директора на библиотеката беше извършена частична инвентаризация на „Детски отдел”.

Набавените библиотечни документи са обработени технически, класифицирани, сигнирани, индивидуално и групово регистрирани в инвентарна книга и КДБФ в модул „Книги”. Записите в модул „Книги” на програма АБ са 68 828 бр. През отчетната година са въведени 1 578 нови записи. През 2015 г. са

проверени, редактирани и нанесени корекции на заглавията от 16 бр. каталожни чекмеджета на Служебен каталог, след сверка с читателски Азбучен каталог, инвентарни книги, модул „Книги“, основно хранилище: от Занчев, В. – Кунцевичова. От фонда на отдел „Заемна за дома“ са подменени 726 т. физически изхабени заглавия със същите от дарения в по-добро физическо състояние. За колекция „Дигитална библиотека“ инвентирани и сигнирани 11 заглавия от фонд „Редки и ценни“ на отдел „Краезнание“, които са съхранявани в отдела без инвентарни номера, както и 11 преработени заглавия за същата колекция от други фондове. От фонда на отдел „Изкуство“ преработени 145 заглавия от отраслева графика със сигла „Из“, с форматни сигнатури за графични издания. Промените са отразени в графичните издания, инвентарни книги, „Служебен каталог“, модул „Книги“.

Абонаментът за 2015 година се състои от 65 заглавия, от които списания 35 и 30 вестници на стойност 3945,10 лв.

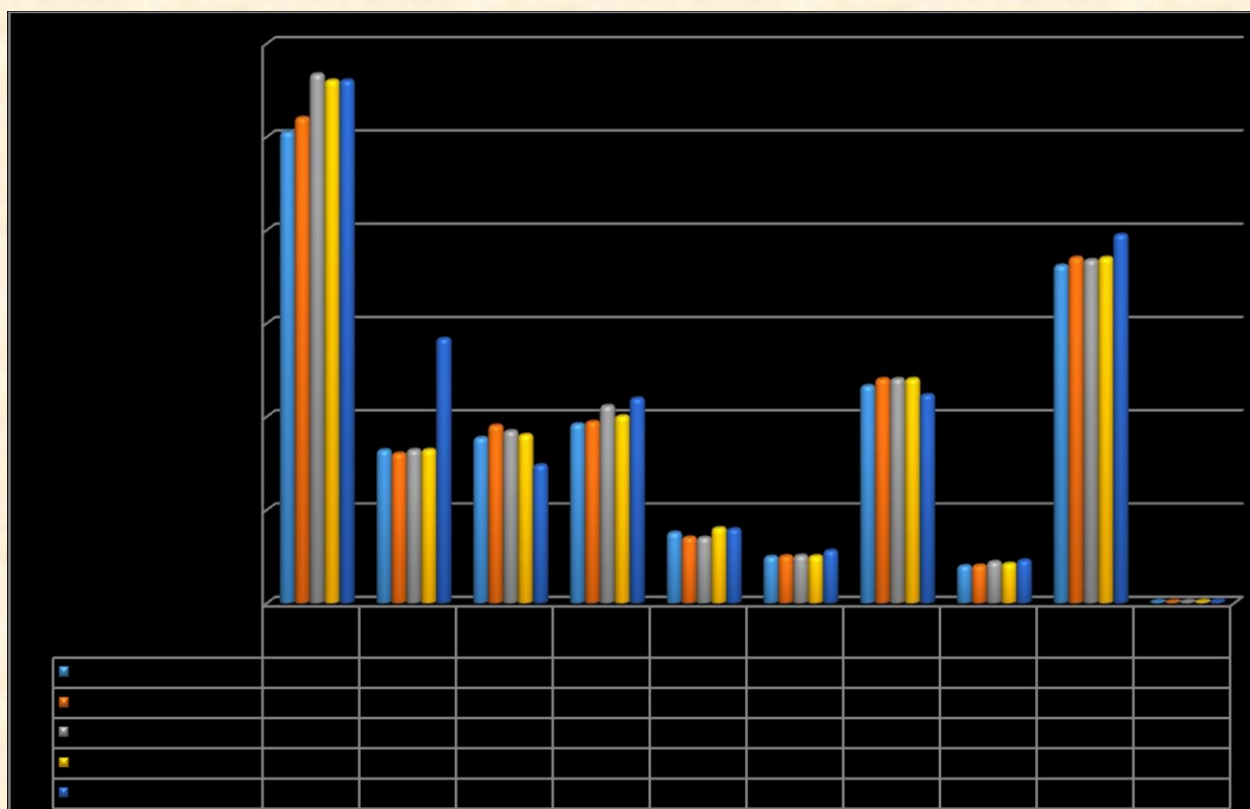
* Таблици № 2, 3, 4 и 5 от приложението към отчета отразяват библиотечния фонд и набавените БД по съдържание, вид, език и начин на комплектуване.

Таблица № 8 отразява текущите периодични издания по вид и съдържание.

2. Библиотечна, справочно-библиографска и информационна дейност

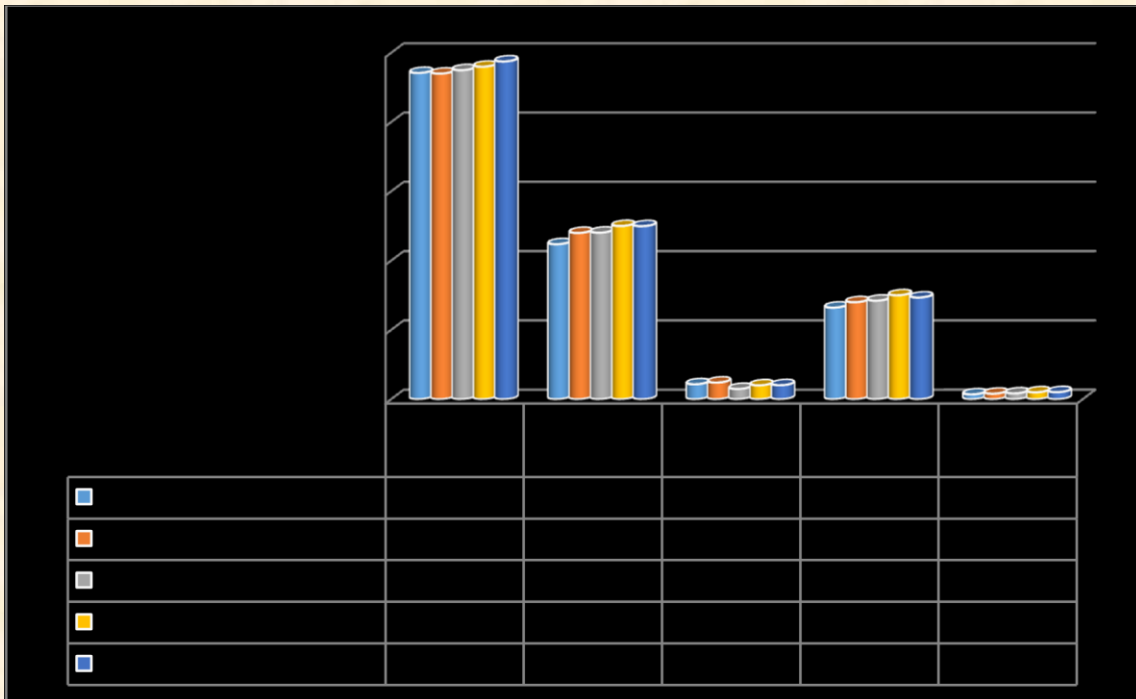
През отчетния период Регионална библиотека е посетена от **100 521** читатели, раздадени са **146 411** библиотечни документи и е регистрирала **4573** нови читатели.

Приложените по-долу таблици отразяват плана и изпълнението на тези показатели по обслужващи отдели.

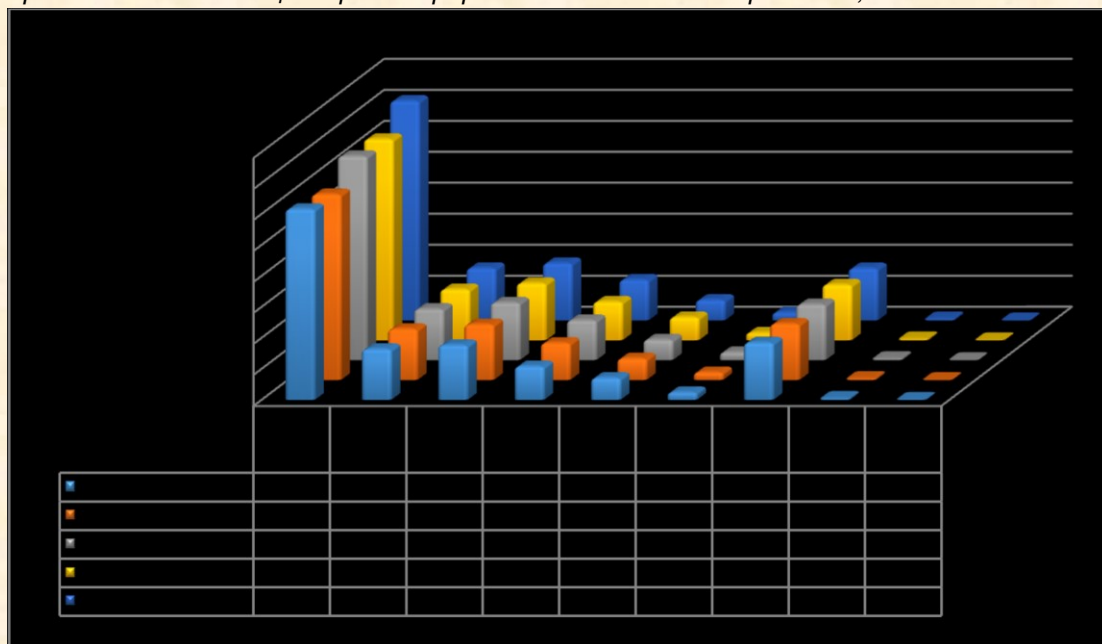

*Сравнителна таблица за посещенията в отделите
през 2013, 2014 и 2015 г.*

РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „ХРИСТО БОТЕВ“ ВРАЦА
ОТЧЕТ 2015

*Сравнителна таблица за регистрирани нови читатели през 2013, 2014 и 2015 година

*Сравнителна таблица за заети библиотечни документи в отделите през 2013, 2014 и 2015 година

Ръст на новите потребители по категории за 2013, 2014 и 2015 г.

По отношение регистрирани читатели имаме промяна в процентно съотношение: рязко се е увеличило потреблението на библиотеката от ученици от начален и среден курс 39 % (за 2014 – 37%); други категории потребители – инженерно-технически, медицински специалисти, учители и др. 37 % (за 2014 – 32%); 21% - от горен курс (за 2014 – 17%), 18% - студенти (за 2014 – 13%).

* Таблица № 6 и 7 от приложението на отчета отразяват регистрираните читатели по видове професии, пол, възраст и образование.

При заетите библиотечни документи най-голям е дялът на книгите –79%; периодични издания - 18% и други носители – 3 %. Тук съотношението се запазва както през изминалата година. От тази статистика може да се направи извод, че трябва да се популяризират сред гражданите информационните възможности на библиотеката, на възможностите на отдел „Изкуство“ като се наблегне на факта, че при нас се заемат не само традиционните книжни носители, а и CD с популярна музика, DVD с игрални и научнопопулярни филми, грамофонни плочи с ценни произведения от всички жанрове на музикалното изкуство и др.

* Таблицы № 2, 3 и 4 отразяват заетите БД по вид, отрасъл на знанието и език.

В края на 2015 година електронните картотеки на Регионална библиотека съдържат:

БД Персоналии – 1862 записа

БД Летопис - 4437 записа

Посочените две Базии данни се поддържат от отдел „Краезнание“.

БД „Фактографска справка“ – 2724 записа,
БД „Дати и събития“ – 950 записа

БД „Илюстрирани документи“ – 1802 записа

Посочените три бази данни се поддържат в отдел СБИО

БД „Статии“ – общо 61097 записа

Значително бе увеличено търсенето на информация от електронните бази данни – най-голям дял от тях са на ученици - 46,1%, студенти – 34.2%, работещи –14,9% и други категории – 4.2%. Нараства броят на виртуалните консултации и запитвания по електронната поща (310). Голямо внимание се обръща и на правнонормативните документи. Ежедневно се добавят и осъвременяват електронните ресурси: „Кодекси“, „Международни и национални счетоводни стандарти“, „Договори и доклади за напредъка на страните от ЕС“; Документи с българско и европейско нормативно съдържание от електронните бази данни на „Сиела“; Пълнотекстово съхранение в PDF-формат на на Държавен вестник за 2015г.

Броят на справките, направени през годината е както следва: устни – 14 214; писмени – 141; и търсене в автоматизираните БД и каталози – 12 382 - общо 26737. Темите на писмените библиографски справки са определени от читателските търсения и са от всички отрасли на знанието.

Справочно-библиографското и информационно обслужване в библиотеката включва подготовка на информационни продукти и поддържане на справочния апарат. През изминалия период цялостната дейност на справочното обслужване бе подчинена на стремежа към пълно задоволяване на информационните потребности на ползвателите. В сравнение с миналогодишните потребителски търсения, впечатление прави голямото разнообразие на теми и нарастващата високостепенност от страна на читателите за точност и пълнота на справката, както и бързина на направената услуга. Преобладават искания за икономическа, статистическа и фактографска информация, биографични разработки, а от там и нуждата за отразяване на нови източници на информация в базите данни на библиотеката. Обслужването е предназначено както за традиционни, така и за дистанционни потребители (виртуално обслужване). Тенденцията за обслужване от разстояние, започнала от преди няколко години, се утвърди като удобна.

Регионална библиотека полага усилия да удовлетвори потребностите на населението на град Враца в областта на е-здраве, е-култура, е-образование, е-заетост. В резултат на въведените нови иновативни услуги търсенията в електронните ни бази данни са се увеличили средно с около 40 %. Продължи традицията за колективни посещения на ученици за запознаване с обслужването, справочния и информационен масив на библиотеката и провеждането на открити уроци, мултимедийни презентации по определени теми (включени в учебния процес), организирани и провеждани от обслужващите отдели.

През отчетната година се наблюдава повишен интерес към библиотеката и това се дължи на огромните усилия, които полагат всички специалисти не само в ежедневно работата, но и в организирането на различни инициативи. Нараства броят на наши читатели, ползващи автоматизираните потребителски места като резултат от навлизането на новите технологии, използването на по-съвършени некнижни носители, до известна степен променените образователни критерии, променените нагласи, силното влияние на Интернет и др.

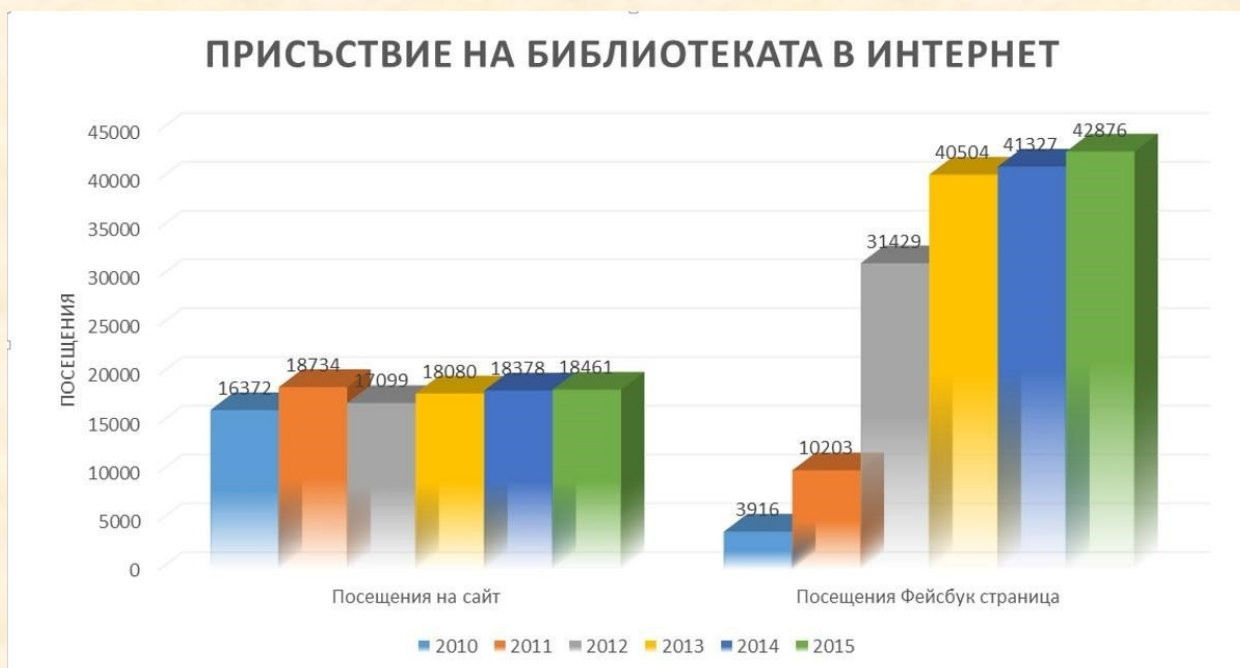
II. Информационни технологии

През изминалата 2015 година Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца поддържа: 37 компютърни конфигурации, 3 преносими компютъра; 2 сървърни системи; 11 принтера, от които 3 матрични, 5 монохромни лазерни, 3 цветни лазерни; 2 мултифункционални устройства – 1 монохромно и 1 цветно; 3 скенера, от които 1 за книги и 2 плоски; 6 рутера; 9 комутатора (суитча); 2 UPS устройства; 2 мултимедийни проектора; 3 ТВ монитора; видеоконферентна система.

За отчетния период посещенията на сайта са общо **18461 от 10706** уникални посетители. В сравнение с предходната година броят на посещенията и посетителите имат увеличение, значително при посетителите – близо 1000 повече. Това означава, че се затвърждава и разширява присъствието на нашата библиотека в Интернет пространството. През 2015 година по инициатива и съвместно с отдел „Обща читалня“ беше създаден нов раздел на сайта на библиотеката „Любопитно за читателите“ с 4 подстраници – „За Вас, ученици“, „Нашите списания“, „Любопитно“ и „Абонамент за 2016 година“. Бяха добавени и раздели – линкове към Дигитална библиотека и Информационен портал.

Положени бяха много усилия за разгласа на онлайн услугите, които могат да бъдат получени чрез сайта на библиотеката – търсене в каталозите, презапис на книги, резервация на книги, проверка на статус и др., което ще продължим като тенденция и през 2016 година.

На голяма популярност продължава да се радва и през 2015 година нашата страница в социалната мрежа Facebook – 3 611 приятели, 132 текстови и 384 снимкови материала, прегледани и коментирани от 41 327 потребители;

*Сравнителна таблица на виртуалните посещения в интернет страницата на библиотеката и профила ѝ в социалната мрежа Facebook за периода 2010 – 2015 г.

Отдел „Информационни технологии“ извършва и експертно-консултантска дейност по въпроси, свързани с автоматизация на библиотечните дейности. В сравнение с предходни години, броят на консултациите се е увеличил с около 30%. През изминалата година специалистите от отдел „Информационни технологии“ са подпомогнали обслужването на 94 читатели чрез онлайн формата за контакти – приети и изпратени на съответния отдел молби за презапис на книги – 37, запитвания в рубриката „Попитай библиотекаря“ – 23; На място в библиотеката са обслужени още 23 потребители. 19 от тях са индивидуално обучени от работещите в отдела по различни теми в областта на ИТ – Работа с електронна поща, Инсталиране на Windows, работа със Скайп и Фейсбук, Работа с офис програми и др.

В сравнение с миналата година има увеличение средно с 10% както на ползвалите онлайн услугите ни, така и на обслужените и обучени потребители тук на място в библиотеката. По-голям е процентът на обслужените и обучени потребители тук на място – 15% повече в сравнение с миналата година, докато при ползвалите онлайн услугите ни увеличението е 7.5 %. Това също е положителен резултат от нашата дейност и показва, че библиотеката продължава да се развива като съвременен информационен център, предлагащ нов вид услуги.

III. Издателска дейност

През 2015 година в отделите „Краезнание“, „Изкуство“, СБИО, Обща читалня бяха подготвени писмени справки, препоръчителни списъци и информационни бюлетини, отразяващи читателските търсения, свързани с актуални теми, годишнини и събития.

IV. Културна дейност

За отбелязване на актуални събития, дати, годишнини и теми от националния и местен календар през 2015 година бяха организирани редица инициативи. Като най-запомнящи се безспорно бяха :

Нощ в библиотеката

От 1995 г. насам с решение на ЮНЕСКО 23 април се отбелязва по цял свят като Световен ден на книгата и авторското право. Световната нощ на книгата - "най-голямото масово подаряване на книги", е инициатива, насърчаваща четенето и начин любимите ни книги да достигнат до нови читатели. Провокирана от тази световна инициатива Регионалната библиотека се включи в Световната нощ на книгата'2015. Стотици приятели и почитатели на литературата и изкуствата участваха в изявите, организирани за тях: литературно четене, игра „От коя книга е филмът!?!“, размяна на книги; насладиха се на „живите“ изпълнения на младите таланти от Враца.

Образователна програма „Роден край“

За 2015 година са организирани 18 краеведски разходки, 10 творчески работилници, 4 теренни експедиции. Общо участвали 720 ученици от различни училища от Враца, Бистрец и Паволче. Краеведски разходки и арт работилници в следните направления - Ботевата саможертва – памет и традиции, Символите на Враца, Празничен народен календар, Стара Враца.

Областен конкурс „Модерната визия на моето родно място“

При изключителен интерес премина Областния конкурс „Модерната визия на моето родно място“, организиран от Областна администрация - Враца и Регионална библиотека „Христо Ботев“ - Враца и проведен под патронажа на евродепутата инж. Владимир Уручев. На 9 май 2015 г. бяха обявени и връчени наградите на победителите от областния конкурс. Поводът за неговото

организиране бе Европейската година за развитие с девиз „Нашият свят, нашето достойнство, нашето бъдеще“. За участие в конкурса бяха получени 19 проекта. В първа възрастова група 16-19 години участваха 7 самостоятелни проекта и 8 проекта изработени в екип от двама ученика. Във втора възрастова група 20-25 години бяха получени 4 самостоятелни проекта.

Маратон на четенето

В периода от 2 до 23 април над 1500 участници се включиха в инициативите на библиотеката за поощряване общуването на читателите с книгите. Заедно се потопихме във вълшебния свят на приказките, в света на отминали времена и герои, оставили трайни следи в родната и световна литература. Специални гости в месеца на четенето бяха детските авторки – Юлия Спиридинова, с новата си книжка „Бъди ми приятел“ и Теодора – Яна Яков, с книжката „Лапи“.

Национална библиотечна седмица – „Библиотеките място за учене през целия живот“

В рамките на инициативата срещнахме читателите си с един от най-популярните български автори Калин Терзийски.

Организирана бе седмата самостоятелна изложба на Ивайло Никодимов – „За света, хората и адетите“ – 20 карикатури, дарени от автора на библиотеката.

Областно ученическо състезание "Истината е свята, свободата е мила" - да се гордеем с Ботев!"

За четвърта поредна година в Ботеви дни 2015 Регионална библиотека съвместно с Община Враца и Регионален инспекторат по образованието – Враца организира Областно ученическо състезание "Истината е свята, свободата е мила - да се гордеем с Ботев!". В състезанието участие взеха седем отбора – ОУ „Христо Ботев“- с. Баница, община Враца, ОУ „Васил Левски“, СОУ „Отец Паисий“, СОУ „Христо Ботев“ - гр. Враца, община Враца, СОУ „Христо Ботев“- гр. Козлодуй, община Козлодуй, ОУ „Отец Паисий“- с. Софрониево, община Мизия, ОУ „Н. Й. Вапцаров“- с. Селановци, община Оряхово. Състезанието бе в три кръга. В първия кръг - "Христо Ботев - живот и дело" акцентът бе поставен върху паметни места и събития, свързани с живота и делото му. Във втория кръг, наречен "Жив е той, жив е", учениците трябваше да рецитират стихотворение от Христо Ботев. В третия кръг - "Истината е свята, свободата е мила - да се гордеем с Ботев" - децата четоха свои, предварително написани есета и стихотворения.

Национална кампания „Чети с мен“

През месец юни бе проведено второто издание на кампанията. Стотици приятели на хубавата книга четеха откъси от любимите си произведения. В специално създадени зони за четене, малките ни приятели слушаха детски приказки, рисуваха любимите си приказни герои. В създадената зона за размяна приятели размениха любими книги и оставиха своите послания.

Лято в библиотеката

За поредна година Регионална библиотека „Христо Ботев“ подготви програма „Лято в библиотеката“ за работа с малките си читатели през летните месеци. Инициативата стартира с откриване Лятна детска академия.

Целта на летните занимания с малките ни приятели бе да бъде стимулиран интересът към книгата, популяризирайки я по нестандартен начин. Предоставихме възможност за изява на младите хора и ги ангажирахме с творчески дейности. В разнообразните прояви се включиха 1600 деца и младежи от Враца.

Общинско ученическо състезание на тема „1000 причини да се гордеем, че сме българи“.

Дванадесетата регионална краеведска конференция с тема: „100 г. от участието на Врачанския край в Първата световна война 1915-1918 г.“

В двете сесии се включиха общо 32 изследователи – историци, учители, научни работници, краеведи, военни и ученици от различни институции и населени места от региона с 19 разработки и научни съобщения. Тематични акценти бяха Добричката епопея и подвига на „врачанци“ и „козлодуйци“ в паметта на поколенията. За първи път се разказаха семейни спомени и се разтвориха стогодишни албуми, съхранили ликовете на героите, малко известни документи от фондовете на музеите в Оряхово и Враца, в Държавен архив и Регионална библиотека. Организаторите споделят своето намерение да издадат сборник с докладите и да включат документите в новосъздадената Дигитална библиотека на РБ „Хр. Ботев“ - така те ще достигнат до широк кръг читатели в автентичния им вид. Представяне на Дигиталната библиотека пред участниците.

Изложба на коледни картички

По повод коледните празници библиотеката показва част от интересна своя колекция – пощенски картички на 100 години, техни копия са част от Дигиталната библиотека.

Културната дейност в Регионална библиотека през 2015 година бе насочена основно към привличане на нови читатели, приобщаване към книгата и четенето и обогатяване културния живот в града.

В приложение № 9 са посочени видовете библиотечни инициативи през 2015 година.

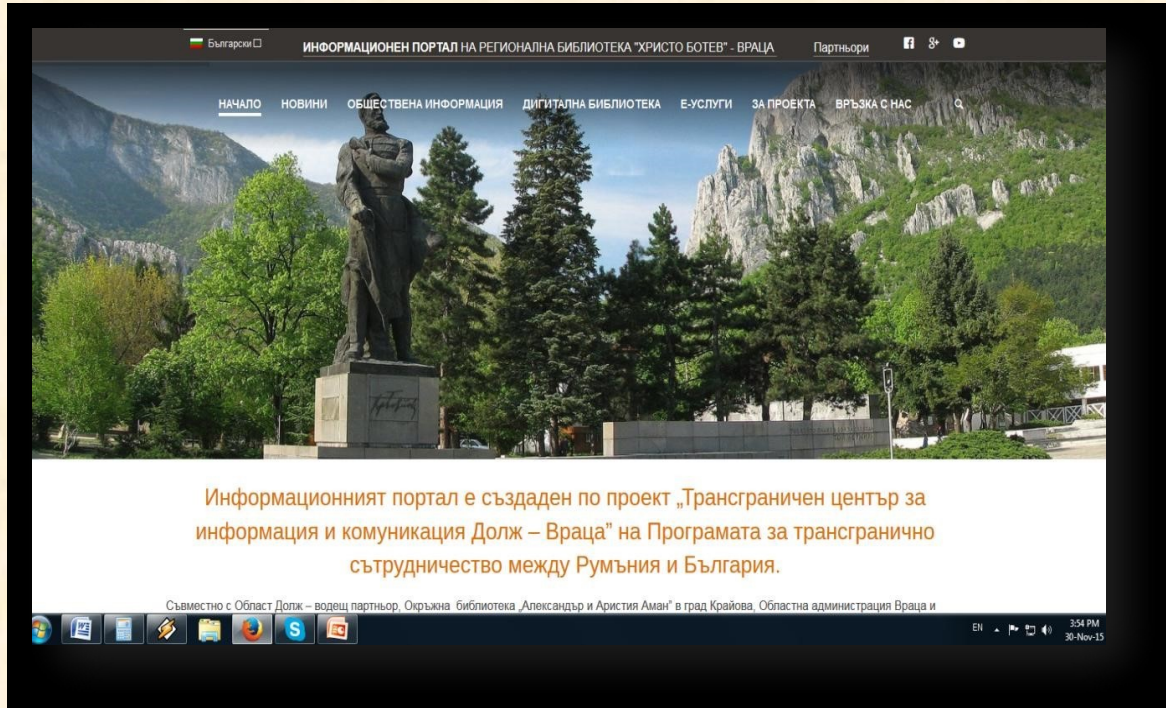
V. Проекти и програми

Проект „Трансграничен център за информация и комуникация Долж - Враца“

През отчетния период Регионална библиотека „Христо Ботев“ Враца приключи реализирането на най-големия проект в своята история. Проект по Програмата за трансгранично сътрудничество между Румъния и България, съвместно с Област Долж – водещ партньор, Окръжна библиотека „Александър и Аристия Аман“ в град Крайова и Областна администрация Враца.

Една от основните цели на проекта бе да създадем Румъно-Български културно - информационни центрове на територията на градовете Враца и Крайова. В този Информационен център гражданите на област Враца могат свободно да използват Интернет и видеоконферентна връзка. По този проект двете общности се запознават с бита и културата на населението на съседната държава, с възможностите за туризъм и бизнес. Създадохме един общ уеб портал <http://www.cbcic.ro/bg> между двете най-големи публични библиотеки в двете погранични области – Враца и Долж.

През месец септември по проекта бе създаден Информационен портал с богата дигитална библиотека, включваща 500 дигитални обекта в 5 колекции. Техният брой в края на годината е 800 дигитални обекта: фотографии и фотоалбуми, пощенски картички, аудиозаписи, книги и сборници, алманаси и архивни документи. Поетапното попълване на колекциите продължава. <http://iportal.libvratsa.org/wp/>

Дигитални колекции на Регионална библиотека “Христо Ботев”– Враца

Колекция „Пощенски картички“:

Съдържа пощенски картички, дипляни и брошури на различни езици – лице и гръб, с теми: „Стара Враца“, „Площад „Хр. Ботев“, „Природни и културно исторически забележителности“, „Великденски картички“, „Коледни и новогодишни картички“, „Врачански балкан“ и „Свети места – църкви и манастири“.

Колекция „Фотографии“:

Черно-бели и цветни фотографии, лице и гръб от различни периоди на ХХ век, с теми: „Враца и Врачански край“, „Бит и традиции“, „Празници и обичаи“, „Традиционно облекло“, „Читалища и читалищен живот“, „Училища“, „Църкви и манастири“, „Природни забележителности“ и др.

Колекция „Автентичен фолклор – записи“:

Прехвърлени и обработени от аналогови звуконосители (магнетофонни ролки, аудио-касети) в цифров вид народни песни, легенди и предания, разкази с краеведски характер, приказки и обичаи – празничен народен календар, традиционни занаяти и трудова дейност, детски игри и наричания, народна метеорология и медицина.

Колекция „Наследство – книги, сборници и юбилейни листове“ :

Книги от поредиците издания на Регионална библиотека „Христо Ботев“ „Роден край“ и „Наследство“; Алманаси и сборници с краеведски характер, юбилейни издания. В тази колекция са включени материалите (текстове и презентации) от проведените 10 регионални краеведски конференции „Миналото на родния край – послание към бъдещето“.

Колекция „Христо Ботев“:

Книги, сборници, юбилейни листове и други документи (афиши, програми, покани и др.), свързани с традицията на Ботевите чествания, похода „Козлодуй Околчица“ и др. Тематичната колекция включва и редки местни издания, посветени на Христо Ботев и Ботевите четници; Ботевите места от Козлодуй до Врачанския балкан.

За библиотеката това бе най-големият проект като управление и бюджет. Ежедневно се сблъскахме с редица проблеми и се налагаше бързото им разрешаване. Фактът, че подобен проект не е реализиран в нито една библиотека от нашия ранг, усложняваше допълнително нещата. Трудности срещнахме и при финансирането - средствата се превеждаха след отчитане от няколко нива на контрол. Чрез реализирането на този проект, библиотеката се нареди сред малкото библиотеки в страната, притежаващи скенер за дигитализация. Проблемите при реализирането му бяха много, но с общи усилия успяхме да изпълним всички поети ангажменти към нашите румънски партньори. Убедени сме, че това ще даде начало на бъдещи още по-устойчиви връзки между двете областни библиотеки.

Проект „Библиотеката – обединителен център на НПО сектора и общността в региона на Кърджали, Разград и Враца“

Регионална библиотека Христо Ботев – Враца участва в пилотен проект за превръщането ѝ в обединителен център на НПО и гражданите в региона. Проектът „Библиотеката – обединителен център на НПО сектора и общността в региона на Кърджали, Разград и Враца“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г. и се изпълнява от фондация „Глобални библиотеки – България“ в партньорство с Фондация „Помощ за благотворителността в България“.

Проектът се изпълнява 10 месеца. Негова основна цел бе да засили ролята на регионалните библиотеки като обединителен и ресурсен център за местното гражданско общество, създаването на връзки между НПО и гражданите и предоставянето на платформа за колективни граждански действия по важни местни проблеми и въпроси. Успешното осъществяване на проекта ще даде възможност моделът да бъде мултиплициран и в останалите

25 области на България. Библиотечните специалисти придобиха допълнителни умения и знания как да превърнат библиотеките в обединителен информационен и ресурсен център, форум на местното гражданско общество и да създават връзки между НПО в Кърджали, Разград и Враца и гражданите, както и да предоставят платформа за колективни граждански действия по важни местни проблеми и въпроси. В обучителната програма на този проект на тема „Ролята на библиотеките като партньор на НПО в постигането на местни каузи“ в два петдневни модула през месец юни и месец септември нови знания и умения придобиха 52 библиотечни специалисти от Регионална библиотека и обществените библиотеки от област Враца. Разгледани бяха жизнено важни за оцеляването на библиотеките теми, като:

Методи за набиране на информация;

Изследване нуждите на различни групи потребители;

Формиране на общностни проблеми и приоритети;

Създаване и поддържане на партньорства;

Застъпничество. Разработване на проекти.

В библиотеката бяха проведени редица обучения, за да бъде създадена необходимата им база от умения и знания за това как да се превърнат в ресурсен център, обединяващ работата на НПО сектора в региона, нуждите на местните общности, политиките на местните власти. Придобитите умения ще допринесат за организиране на местното гражданско общество за корективни действия по важни местни проблеми, създаване на обединения от НПО-та (включително читалища), които да съвместят работата си по различни каузи.

Проект „Бъди доброволец – насърчи дете“

Проект „Бъди доброволец – насърчи дете“ се реализира от Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца в партньорство със сдружение „Асоциация за развитие на децата и младежите в град Враца“ за периода юли – октомври 2015г. Фондация „Глобални библиотеки – България“ финансира проекта /1999 лева/ след спечелен конкурс за малки проекти „Библиотеката – център на местната общност“, тематична област 1 – „Достъп до информация, гражданско участие, доброволчество“; в изпълнение на договор РД-00-249/08.12.2014 г. между Министерството на културата и Фондация „Глобални библиотека – България“. С изпълнението на проекта се затвърди мястото на Регионална библиотека като активен участник в обществения живот и водещ културно-образователен център на град Враца. В рамките на проекта се реализираха успешни модели на сътрудничество и нови партньорства с регионални неправителствени организации. Проектът насърчи доброволството сред младите хора в града като ги насочи към дейности, свързани с инициативите на Регионална библиотека за лятна работа с деца. Мотивирани млади хора на

възраст от 15 до 29 г. полагаха доброволен труд в библиотеката. За периода юли – октомври привлякохме 22 доброволци и създадохме „Клуб на доброволците към Регионална библиотека” и Фейсбук група със същото име. Доброволците развиха нови знания, умения и компетентности за работа с деца и работа в екип. В нашата Лятна академия участваха 1291 деца, от които организирано от пет детски градини, а останалите посетиха библиотеката благодарение на добрата информационна кампания, организирана от екипа на проекта. Родители, учители и възпитатели бяха наши потенциални ползватели. За тях дейностите по проекта бяха нови, различни и интересни занимания за осмисляне на ваканцията на деца и ученици. Участието им в Лятната читалня повиши мотивацията на децата за четене от най-ранна детска възраст.

Проект „Библиотеката – уютно място за учене през целия живот”

Регионална библиотека защити проект „Библиотеката – уютно място за учене през целия живот” на стойност 2 113 лева пред Фонд „Условия на труд” към Министерството на труда и социалната политика. Успешно реализираният проект през летните месеци на 2015 г. създаде нова визия на две зали на библиотеката – Детски отдел и Обучителна зала чрез подмяна на подови настилки. Помещенията станаха по-уютни и приятни за посетителите и място за провеждане на множество инициативи за деца и възрастни. Подобрива се условията на труд за служителите в тези отдели.

VI. Координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност

През 2015 година Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца извършва координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките от област Враца, съгласно Закона за обществените библиотеки, приет през 2009 година.

На територията на област Враца през 2014 година са работили 114 библиотеки с щатни библиотекари:

Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца

*Читалищни библиотеки – 103

*Училищни библиотеки – 7

*Вузовски библиотеки – 2

*Специални библиотеки – 2

Основните дейности в отдела са свързани с изпълнението на задълженията на Регионална библиотека за оказване на експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките и библиотекарите на територията на област Враца. По-значимите от тях са – организацията и провеждането на националните кампании, обявени от ББИА, Министерство на културата, община Враца и други образователни институции и фондации, като Национална библиотечна седмица, Маратон на четенето и отбелязване Деня на

Народните будители. През 2015 година тези инициативи са популяризирани сред библиотекарите от областта. Подпомага се тяхната работа чрез устни и писмени консултации, посещения на място, квалификационни дейности и други организационни форми. Направени са 205 устни консултации с библиотекари от областта по основи на библиотечната теория и практика – комплектуване, обработка на БД, водене на Дневник на библиотеката, класификация на БД, инвентаризация на БФ и други. Една писмена консултация за община Борован, г-жа Людмила Христова – относно разпределението на бройките, бюджета и изискванията на ЗОБ за наемане на служители в читалищните библиотеки.

През 2015 година справки, статистически показатели и информации са подавани на Община Враца, Областна администрация Враца, ББИА, Фондация „Глобални библиотеки – България“ и Министерство на културата.

Квалификационна дейност

През 2015 година Министерството на културата не предостави целево средства на Регионална библиотека „Христо Ботев“ за осъществяване на регионалните дейности както е посочено в Закона за обществените библиотеки, въпреки разработеният проект на ръководството на библиотеката. В надграждащи обучения и разширяване на познанията в различни сфери на обществения живот преминаха много голяма част от библиотекарите в обществените библиотеки на област Враца. През всички обучения се включиха общо 104 участника.

На 25 февруари 2015 г. в Конферентната зала на Община Враца се проведе Годишното събрание за отчитане дейността и набелязване на възможностите и перспективите за развитие на обществените библиотеки от област Враца. На събранието, организирано от Регионална библиотека „Христо Ботев“, присъстваха 71 библиотечни и читалищни специалисти от цялата област и представители на РЕКИЦ, общинска администрация Борован, Враца, Козлодуй и Криводол. В състоялата се дискусия бяха обсъдени проблемите, възможностите и перспективите за развитие на библиотеките от Врачанска област.

На 14 май 2015 г. в Конферентната зала на община Враца Регионална библиотека „Христо Ботев“ организира Регионална кръгла маса на тема „Библиотеките – привлекателни центрове за учене през целия живот“. В нея взеха участие представители на Областна администрация, Община Враца, Българска библиотечно-информационна асоциация, Асоциация „Съвременни читалища“, библиотекари и партньори на библиотеката, които са ангажирани с Националната стратегия за учене през целия живот. Тази инициатива е част от програмата на Регионална библиотека, с която се включва в 10-та юбилейна Национална библиотечна седмица (11-15 май 2015г.). Седмицата се проведе в рамките на проекта на ББИА „Библиотеките – вдъхновение и учене през целия

живот за всички“, спечелен към Програма Public Libraries 2020. Застъпническата кампания на ББИА е подкрепена от Фондация „Америка за България“ и Фондация „Глобални библиотеки“ под патронажа на Националната комисия на Република България за ЮНЕСКО.

През месец май бе проведен регионален конкурс „Най-добра библиотека и библиотекар в област Враца за 2014 г.“ Конкурсът се организира за първа година като идеята на ръководството на Регионална библиотека и Библиотечната асоциация – секция Враца е той да стане ежегоден, да стимулира библиотечните специалисти за по-интересни и разнообразни дейности и да отличава най-добрите в библиотечната общност на област Враца. Номинираните бяха пет библиотеки и трима библиотекари от читалищата: гр. Криводол; гр. Бяла Слатина; с. Паволче, общ. Враца; с. Долни Вадин, общ. Оряхово; с. Търнава, общ. Бяла Слатина и с. Соколаре, общ. Бяла Слатина. Плакет и грамота получиха:

„Най-добър библиотекар в област Враца на 2014 г.“ е Валентина Младенова Бобойчева – главен библиотекар в НЧ „Развитие-1892“- гр. Бяла Слатина

„Най-добра библиотека в област Враца на 2014 г.“ е библиотеката при НЧ „Н.Й.Вапцаров“-гр. Криводол.

Фондация „Глобални библиотеки - България“ и Регионална библиотека „Христо Ботев“ град Враца през 2015 г. проведоха надграждащи обучения на библиотечни специалисти от област Враца. Основна цел на обученията е развитие капацитета на обучителните центрове, постигане на устойчивост в две посоки – системни обучения на библиотечни специалисти, съобразно техните нужди и налагане на библиотеката като място за неформални обучения на граждани. В периода октомври-ноември 42 библиотечни специалисти от област Враца преминаха през четири обучения - Информационни и комуникационни технологии, Застъпничество и разработване на проекти, Услуги в модерната библиотека, Общуване и работа с потребители и общности.

VII. Професионална квалификация

През изминалата година библиотечни специалисти преминаха обучение на тема "Виртуално справочно-информационно обслужване в съвременната библиотека" с лектор доц. д-р Елена Янакиева, съвместно с Българска библиотечно-информационна асоциация - Център за продължаващо образование на библиотекари. Преминаха през обучение за запознаване с най-новите тенденции и програмни продукти в областта на автоматизацията на библиотечните процеси. Двама се обучават в СУ „Св. К. Охридски“ - магистърска програма „Библиотечно-информационни науки и културна политика“ (БИНКП).

VIII. Административна и финансова дейност

През 2015 година библиотеката организира своята дейност с нова съвременна организационно-функционалната структура. Създадена с цел оптимизиране на библиотечната дейност и създаване условия за въвеждане на иновации. В структурата промените са основно в наименованията на отделите и обединяването им в направления, съобразно новата терминология в Закона за обществените библиотеки. Променени и осъвременени бяха всички длъжностни характеристики на служителите в Регионална библиотека.

В края на годината в Регионална библиотека работят 24 щатни служители, от които: 1 директор, 1 заместник директор, 1 специалист обучения софтуерни приложения, 1 системен администратор, 1 експерт връзки с обществеността, 1 касиер-домакин, 1 чистач и 17 библиотечни специалисти. Изразходваният бюджет на библиотеката за 2015 г. е в размер на 461 549 лева. Средства от републиканския бюджет - 275 622 лв.; средства от собствени приходи - 5 438 лв.; трансграничен проект – 173 633 лв.; от дарение - 7 637 лв.; вторични суровини – 106 лв.

Средната брутна заплата за 2015 година е 583, 92 лв.

Допълнително материално стимулиране (ДМС) бе получено за 11 май – Професионален празник на библиотечните и информационни служители и за 1 ноември Ден на народните будители. Във второто тримесечие на служителите бяха изплатени и средства за работно облекло, в размер на една минимална работна заплата. Финансовата година за Регионална библиотека „Христо Ботев“ Враца приключи без задължения. През отчетния период са проведени 12 заседания на Дирекционния съвет като специализиран колективен съвещателен орган, на които са разглеждани и взети решения по основни проблеми, касаещи библиотеката.

IX. Материално - техническа база

През последните години бяха положени огромни усилия състоянието на материално-техническата база да се подобри. Сменена е дограмата на голяма част от отделите. През отминалата година библиотеката обнови и ремонтира помещенията в Детски отдел и обособи специална зала за деца от 0 до 6 години. Проектът за стая на приказките бе разработен през месец юни и подаден към Министерството на труда и социалната политика - фонд „Условия на труд“. Финансирането в размер на 2113 лева бе основно за подмяна на подови настилки. За оформяне на приказната стая библиотеката получи финансова подкрепа от госпожа Теодора Игнатова - Почетен консул на България в Демократична република Конго. Тя предостави модерното обзавеждане, детските играчки и съдейства за ремонтните дейности.

През изминалата година беше ремонтирана една от учебните зали на библиотеката и променена визията на Обща читалня с ново оборудване.

X. Връзки с обществеността

През 2015 година Регионална библиотека продължи популяризаторската кампания на своите дейности. Акцент в нея бе работата на библиотечния екип по четирите проекта, насочени към наши потребители, приятели и съмишленици от различни възрастови групи. Привлече за партньори телевизии, вестници и радиа. Всички събития бяха широко отразени. Общуването и работата с медии, партньори и приятели е непрекъснат и важен процес за институцията. Резултатите са видни за всички: Регионална библиотека “Хр. Ботев” - Враца е с нов облик пред обществеността - модерен културен институт, жизнено необходим за местните, част от ежедневието и празника на врачани.

През 2015 година Регионална библиотека бе отличена с наградата „Библиотека на годината“ за 2014 година от Българска библиотечно – информационна асоциация. Заслужено признание за екипа, ръководството и всички съмишленици и партньори на институцията. Вече 60 години библиотеката играе съществена роля в обществения живот на Враца и областта. С времето тя се превърна в културен, образователен и информационен център – пръв помощник на врачани. Нека винаги с творческо начало и любов към знанието да пристъпваме към нашия Дом на книгата – любимо място, където духовното ни наследство съжителства с модерната визия!

ПРИЛОЖЕНИЕ

РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „ХРИСТО БОТЕВ“ ВРАЦА
ОТЧЕТ 2015

Сводна статистическа таблица за изпълнение на основни показатели за 2015 г.

№	Показатели	Ед. мярка	Отчет
1	Библиотечен фонд	Рег.ед.	257 826
2	Набавени библиотечни материали	Рег.ед.	3 226
3	Отчислени библиотечни материали	Рег.ед.	105
4	Текущо получавани периодични издания	Загл.	65
5	Регистрирани читатели	Брой	4 573
	- под 14 години	Брой	1 877
	- над 14 години	Брой	2 696
6	Заети библиотечни материали	Рег.ед.	146 411
7	Посещения (общо)	Брой	100 521
	От тях в читалните	Брой	41 293
8	Въведени записи в електронните БД до края на 2015 г.	Бр.зап.	4 792
9	Направени справки общо	Брой	26 737
	От тях - устни	Брой	14 214
	- писмени	Брой	141
	- авт. информационно търсене	Брой	12 382
10	Организиран масови прояви	Брой	301
11	Методическа дейност		
	- оказана експертно-консултантска помощ	Бр. конс.	205
9	- организирани квалификационни мероприятия	Брой	9
102	Щатен състав	Брой	24
13	Бюджет общо	Лева	461 549

2. Библиотечен фонд, набавени, отчислени и заети библиотечни документи по съдържание според десетичната класификация

Индекс	Наименование	Библ. фонд	Набавени БД	Отчислени БД	Заети БД
0	Общ отдел	5 404	47	3	3 101
1	Философия	6 056	93	-	4 097
2	Религия. Атеизъм	1 609	47	-	804
3	Обществено политически	26 044	343	3	20 152
5	Математика. Естествени науки	15 604	97	-	2 224
61	Медицина	10 899	70	-	4 209
62	Техника.	21 362	120	-	2 356
64-69	Промисленост				
63	Селско стопанство	4 833	64	-	981
7	Изкуство	24 863	151	89	6 934
793/799	Спорт	3 953	20	-	3 063
80	Езикознание	5 754	47	-	2 316
82-89	Литературознание	12 334	81	2	4 447
9	История	9 848	156	3	6 134
91	География. Пътешествия	3 731	21	1	2 265
	Художествена	79 199	1 585	4	59 143
	Детска отраслева	10 661	16	-	90
	Детска художествена	15 672	268	-	24 095
Общо през отчетната година		257 826	3 226	105	146 411

3. Библиотечен фонд, набавени, отчислени и заети библиотечни документи по вид

Вид на библиотечните материали	Библиотечен Фонд	Набавени БД	Отчислени БД	Заети БД
Книги	224 631	3 085	75	116 200
Периодични издания	14 188	70	-	26 136
Графични издания	2 329	10	-	755
Картографски издания	136	4	-	-
Нотни издания	3 056	22	-	1 171
CD	1 287	18	11	1 300
Диафилми, диапозитиви	920	-	-	-
Грамофонни плочи	8690	-	-	-
Магнетофонни ленти и др.звуконосители	64	-	-	-
Видеокасети, DVD	941	17	19	849
Аудиокасети	1 569	-	-	-
Други - дискети	15	-	-	-
Общо	257 826	3 226	105	146 411

4. Библиотечен фонд, набавени, отчислени и заети библиотечни документи по език

Език	Библиотечен Фонд	Набавени БД	Отчислени БД	Заети БД
Български	227 962	3 185	87	144 347
Руски	18 443	11	10	437
Английски	4 261	11	8	1 323
Немски	5 039	8	-	209
Френски	908	10	-	87
Други езици	1 213	1	-	8
Общо през отчетната година	257 826	3 226	105	146 411

5. Набавени библиотечни документи по начин на доставянето

Общо за отчетната година	От тях				
	Чрез покупка	По депозит	Абонамент	Дарение	Заменени срещу загубени
3 226	316	102	68	2 740	-

6. Състав на читателите по професия и пол

Код	Професия	Общо
01	Работници в промишлеността	103
02	Работници в селското стопанство	-
03	Инженерно – технически специалисти	239
04	Селскостопански специалисти	22
05	Медицински специалисти	142
06	Математици, физици, химици, геолози, географи, биолози	62
07	Философи, социолози, историци, педагози, филолози, икономисти и юристи	382
08	Писатели, журналисти, артисти, художници, музиканти и др.	42
09	Учители – детски, начални и прогимназиални	278
10	Студенти	327
11	Ученици от горния курс	1901
12	Ученици от начален и среден курс	585
13	Други	490
Общо през отчетната година		4 573
1 В това число: Мъже		1 680
Жени		2 893

7. Състав на читателите по възраст и образование

По възраст				По образование	
До 14 год.	От 15 до 18 г.	От 19 до 28 г.	Над 28 г.	Средно	Висше
1 877	569	539	1 588	892	1 181

8. Текущи периодични издания по вид и по съдържание

Отрасли на знанието	Общо	Вестници	Списания
0 Общ отдел	-	-	-
1 Философия	1	-	1
2 Религия. Атеизъм	-	-	-
3 Обществено политически науки	35	25	10
5 Математика. Естествени науки	1	-	1
61 Медицина	2	1	1
62, 64-69 Техника. Промисленост	7	1	6
63 Селско стопанство	-	-	-
7 Изкуство	4	-	4
793-799 Спорт	2	1	1
80 Езикознание	2	-	2
82-89 Литературознание	4	2	2
9 История. Биографии	1	-	1
91 География. Пътешествия	2	-	2
Художествена литература	-	-	-
Детска отраслева литература	-	-	-
Детска художествена литература	4	-	4
Общо през отчетната година	65	30	35

9. Библиотечни инициативи през 2015 година

Изложби	7
Витрини по повод бележити дати и годишнини	57
Творчески вечери, срещи с автори, представяния	20
Изложения и фестивали	4
Конференции	4
Краеведски разходки	18
Беседи за ББЗ с разходка в библиотеката	23
Литературни четения	34
Представени презентации	21
Детско утро	17
Открити уроци	36
Артистична работилница	30
Състезания, игри, конкурси	12
Прожекция на филми	7
Дискусии	11
Общо културни прояви за 2015 г.	301